

andet, ønskede at faa indført en Forandring, hvorved der kunde komme en Lettelse i Naadensaaret, ønskede at gaa efter det, som den gamle Biskop i Sjællands Stift hævdede under Forhandlingerne i Kirkeraadet, at de, man særlig skal tage Hensyn til, ere dem, som bære Dagens Møje og Besvær, at faa dem, som gøre Embedets Gerning i Kirken, saaledes stillede, at de kunne gøre den med Frimodighed, viste det sig paa den anden Side, at man i den Komite, som blev nedsat af Regeringen, alle som en med Undtagelse af Komiteens Formand, som var mig, stod paa det Standpunkt, at man egentlig ønskede at forbedre Enkernes Forhold, hvilket vilde sige det samme, som at det skulde gaa ud over Eftermændene. Derfor blev denne Komites Forhandlinger saare pimagtige. Naar jeg til sidst efter Forhandlingerne gennem 1½ Aar gik med til Indstillingen, var det, fordi jeg ved at gøre dette opnaaede nogle Indrømmelser, som jeg mente det var bedst at opnaa. Men i det hele maa det, som jeg senere offentlig har udtalt, siges, at den Indstilling, som kom fra Kommissionen, ikke var brugelig! Det skulde glæde mig ganske overordentlig, om det skulde lykkes at føre denne Sag til et bedre Resultat, og kan jeg vente nogen Imødekommen fra dette Tings Side, skal det være mig overordenlig kært at forsøge at fremme denne Sag. I øvrigt maa det maaske være mig tilladt, da der er spurgt om mit Program, at udtale, at vel vil jeg ikke opstille et Program, men mit Standpunkt er, som jeg sagde før, at jeg gerne vil bidrage, hvad jeg kan, til en sund Udvikling af det kirkelige Liv, og jeg tror at turde sige, at jeg i de Aar, jeg har virket som Biskop, har gjort, hvad jeg kunde for at fremme det. Det kan jeg jo ikke godt fremlægge for Offentligheden, for det er jo Forhandlinger, som ligge inden for de forskellige Forsamlinger, hvori jeg har haft Sæde. Et Punkt er der imidlertid, som vistnok vil være det ærede Medlem bekendt, det nemlig, at da jeg ikke kunde komme nogen anden Vej, fik jeg indrettet et saakaldet Stiftskonvent, som bestaar dels af Præster dels af Lægmand. Nu er dette optaget ogsaa i et andet Stift, Aalborg Stift, og hvis Biskop Stein ikke var bleven syg, vilde det ogsaa være blevet indført i hans Stift. I Aalborg Stift har man i den korte Tid, hvori det har bestaaet, været særlig tilfreds med det. Det er mit Haab, at det skulde lykkes efterhaanden at faa gennemført saadanne frivillige Forsamlinger rundt omkring i Landets Stifter, og at, naar det viser sig, at

de virkelig kunne udføre et Arbejde, som kan være til Gavn for Kirken, vi da ad den Vej skulle komme frem til en Løsning af de Forfatningsspørgsmaal for Kirken, om hvilke jeg maa sige, at jeg efter de Forhandlinger, der hidtil ere blevne førte i alle de Aar, der ere gaaede siden Indførelsen af den fri Forfatning, ikke ser nogen anden Udvej til at faa løste paa forsvarlig Maade end denne. Jeg kender jo ikke det ærede Medlem personlig, men efter de Forhandlinger, vi have haft med hinanden, har jeg det Indtryk af det ærede Medlem, at han har varm Interesse for Kirken, og at det ikke blot er ham om at gøre at føre Sager frem til Debat, men at han virkelig gerne vil arbejde for vor Kirkes Held og Lykke, og derfor haaber jeg, at han ogsaa vil kunne forstaa, at selv om man ser anderledes paa Sagen end han, behøver man ikke at være Stillsandsmand, som han udtalte i Fjor. Man er ikke Stillsandsmand, fordi man ikke anser Tiden for heldig til at bringe store Kirkeforfatningsspørgsmaal frem og mener, at der først skal udvikle sig et sundere Liv i den danske Menighed, inden der kan være Tale om at tilvejebringe en Forfatning, som virkelig kan blive til Held og Lykke for Menigheden. Derfor beder jeg det ærede Medlem tro, at det ikke er saa, at jeg ikke vil være med til at fremme Reformen, som kunne være til Gavn for det kirkelige Liv, men at det er min Mening, at det, det der — om nogetsteds — gælder om er at fare frem med Lempe for at naa et godt Resultat.

Svend Høgsbro: Jeg nævnede ikke før mellem de Opgaver, jeg paakaldte den ærede Ministers Interesse for, Kirkens Forfatningssag. Det er nemlig ikke det Spørgsmaal, jeg mener trænger stærkest til Løsning. Jeg kendte ogsaa den højtærede Ministers Stilling dertil lidt bedre end hans Stilling til de fleste andre Spørgsmaal, thi derom har den højtærede Minister jo udtalt sin Mening ved tidligere Lejligheder. I øvrigt vil jeg sige, at af Erfaring kender jeg ikke meget til det Forsøg, den højtærede Minister som Biskop har gjort paa at løse dette Spørgsmaal ved Hjælp af det Stiftskonvent, som skal være dannet nede i Lolland-Falsters Stift — og nu efter dette Eksempel andetsteds — men jeg saa Forhandlingerne i dette Stiftskonvent i Fjor angaaende det Forslag, vi havde indbragt om tvungen kirkelig Vielse, hvor den højtærede Minister havde givet sit Bidrag ved at overlevere et Udkast fra sit Standpunkt, og jeg maa da sige, at hvis